minsvəU רברים

Deuteronomy 1:1-3:22

אָלֶה הַדִּבְרִּים אֲשֶּׁר דִּבָּר מֹשֶׁהֹ אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן
בַּמִדְבָּר בְּעֲרָבָה מוֹל סוּף בִּין־פָארָן וּבֵין־תְּפֶל וְלָבָן וַחֲצֵרְת וְדְי

1 These are the words that Moses addressed to all Israel on the other side of the Jordan.—Through the wilderness, in the Arabah near Suph, between Paran and Tophel, Laban, Hazeroth, and Di-zahab,

:אַהָּד עָשִׂר יוֹם מְחוֹבֵב דֶּרֶךְ הַר־שֵׁעֵיר עָד קדֶשׁ בִּרְנֶעָ it is eleven days from Horeb to Kadesh-barnea by the Mount Seir route.* —

3 נִיהִי בַּאַרִבַּעִים שַנָּה בַּעשַתִּי־עשַר חֹדֵש בַּאַחַד לַחַדֵש הַבַּר משַה אַל־בַּנֵי יִשֹרָאֵל כُכُל אֲשֵׂר צַוָּה יִהוָה אתוּ אֵלְהַם:

It was in the fortieth year, on the first day of the eleventh month, that Moses addressed the Israelites in accordance with the instructions that הוהי had given him for them,

מלך הבשן אשר־יושב בעשתרת באדרעי:

אַת עוֹג בַּחַשְבוּן וְאָת עוֹג בַּקשׁבּוּן (אַת עוֹג בַּקשׁבָּוֹן (אַת עוֹג בַּקשׁבָּוֹן (אַת עוֹג בַּקשׁבָּוֹן (אַת עוֹג after he had defeated Sihon king of the Amorites, who dwelt in Heshbon, and King Og of Bashan, who dwelt at Ashtaroth [and]* Edrei.

: בַּעֶבֵר הַיַּרְהַן בַּאָרֵץ מוֹאָב הוֹאַיל משֵׁה בַּאֵר אַת־הַתוֹרָה הַזָּאת לֵאמֹר:

On the other side of the Jordan, in the land of Moab, Moses undertook to expound this Teaching. He

6 יְהֹנָה אֱלֹהֵינוּ הָבֶּר אֲלֵינוּ בַּחֹרֶב לֵאמֵר רַב־לָכֶם שַׂבֶת בָּהָר הָזֵה:

Our God הוהי spoke to us at Horeb, saying: You have stayed long enough at this mountain.

7 פְּנָוּ | וּסְעָוּ לְכֵּם וּבֹּאוּ הַר הָאֲמֹרְיֹּ וְאֱל־כַל־שֹׁכַנִיוֹ בַּעַרַבַה בַהַר וּבַשֹּׂפַלָּה וּבַנֶּגֶב וּבְחַוֹף הַיֻּם אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַלְּבַנֹוֹן עַד־הַנָּהָר הַגַּדִל נִהַר־פַּרַת:

Start out and make your way to the hill country of the Amorites and to all their neighbors in the Arabah, the hill country, the Shephelah,* the Negeb, the seacoast, the land of the Canaanites,* and the Lebanon, as far as the Great River, the river Euphrates.

8 רְאָה נָתְתִי לִפְנֵיכֶם אֶת־הָאָרֶץ בָּאוּ וּרְשַוּ אֶת־הָאַרֶץ אֲשַר נִשֹבְע יָהוָה לַאַבֹּתִיכֵם לָאַבְרָהָם לִיצְחָק וּלְיַעֵקבׁ לָתֶת לָהֶם וּלְזַרְעְם

See, I place the land at your disposal. Go, take possession of the land that הוהי swore to your fathers Abraham, Isaac, and Jacob, to assign to them and to their heirs after them.

9 Thereupon I said to you, "I cannot bear the burden of you by myself.

has multiplied you until you are הוהי has multiplied you until you are today as numerous as the stars in the sky.-

הוהי אַלהָי פְּלָמִים וּיבְרָךְ אַתְּלֶם יקר שְלֵּיכֶם כְּכָם אָלֶף פְּעָמִים וּיבְרָךְ אַתְלֶם the God of your ancestors, increase your

numbers a thousandfold, and bless you as promised.—

:12 How can I bear unaided the trouble of you, and the burden, and the bickering!

13 Pick from each of your tribes candidates* who are wise, discerning, and experienced, and I will appoint them as your heads."

:וְתַעֲנָוּ אֹתְי וַתִּאַמְרוּ יִטְוֹב־הַהָּבָרְ אֲשֶׂר־דִּבְּרְתְּ לְעֲשׂוֹת You answered me and said, "What you propose to do is good."

- officials for your tribes. chiefs of fifties, and chiefs of tens, and you: chiefs of thousands, chiefs of hundreds, experienced men,* and appointed them heads over
- it a fellow Israelite or a stranger. decide justly between one party and the other—be follows, "Hear out your fellow Israelites, and
- you, you shall bring to me and I will hear it." is God's. And any matter that is too difficult for and high alike. Fear neither party,* for judgment אסן indgment: hear out low shall not be partial in judgment: hear out low
- various things that you should do.
- ארזוה had commanded us. When we reached to the hill country of the Amorites, as our God terrible wilderness that you saw, along the road
- of the Amorites which our God 7777 is giving to
- of your fathers, promised you. Fear not and be not disposal. Go up, take possession, as 7717, the God
- bring back word on the route we shall follow and the cities we shall come to." agents* ahead to reconnoiter the land for us and
- among you twelve participants, one representative אַרָד וּיִּטְב בְּעִינִי הַדְּבֶר וַאֶּקַה בִּעָבָה אָנשׁ אָבָשׁ אַנישׁ אָרַד I approved of the plan, and so I selected from
- Eshcol, and spied it out.
- ".su ot gaivig and brought it down to us. And they gave us this report: "It is a good land that our God 'fill is They took some of the fruit of the land with them SS ניקחור בְיָרָםׁ מִפְּרֵי הָאָרֶיץ וִיּוֹרֶדּר אַלְינרּ וַיִּשֹׂבֵר אַתְנוּ הָבָרֹ
- of your God 'TIT. אָרִיקָם לְעֻלְת וַתְּמְלוֹי and flouted the command לי וְלָא אֲבִיקָם בְעֶלְת וַתְּמְלוֹי אֶתִי־פֶּי יְהֹוָה אֵלִהִיכֶם:
- of Egypt, to hand us over to the Amorites to wipe hatred for us that 7717 brought us out of the land

- لأخردت هَرْد لاَحْرَة م الهَائِد ظاهِرت الهَائِد للأطهر الهَائد لأهائِد المَائِد المَائِد م בו נאָקוֹח אָה־רָאשִׁי שֹבְמֵילִם אֲנְשִׁים הַבְּמִלִים וְאָהָן So I took your tribal leaders, wise and
- ביר איש וביר אחיו ובין גרוו: ו אַצְהָה אָת־שִׂפְטִיהַ אַלאַלַר שַׂמִּץ בַּירִרְאַחִייִם פּאַ To Anar magistrates at that time as
- על בלול אל, ומלמלליו: מפְּנֵי־אִישׁ כִּי הַמִּשְׂפְּט לֵאלְהַיִּם הְוּא וְהַהָּבֶלְ אֲשֶׂר יִקְשָׁה מַכֶּם
- אָת בָל־הַדְּבָרֶים אֲשֶׂר תַּעֲשִׂרן: Thus I instructed you, at that time, about the
- רְאִיתְּם דָּכֶּךְ הַרְ הַנְאֲמֵלְיִ כַּאֲמֶּרְ צִנְּה יְהֹנָה אֲלַנְיֵּנִנּ אַעָּנִנִּ נַּבְּאַ עָּר את פו ונקע מחוב Breat and traveled the great and traveled the great and traveled the great and
- אֹגְעַגֹּ אֹדַעָּגְנְ גְנִ אַגְעַגּגא נֹאַגְ-עַעוֹע: אָר יַהְלָּר יִהְלָּר אָמי אָמְי אָמָר אָלָר עָשׁ Jaced the land at your God הוהי אוה אָלי יָהְלָר יִהְלָר וְהַבְּאָשִׁי הַבָּּר יְהְלָר יִהְלָר יִהְלָר יִהְלָר וְהָר וֹאַר וֹאַר וֹאַלְי אַנְר יִהְלָר יִהְלָּר יִהְלָּר יִהְלָּר יִהְלָּר יִהְלָּר יִהְלָר יִהְלָּר וְיִבּילְים יְבְּיִים עָּבְּיה יִבְּלְיה יִבְּיה יִבְּילִי יִבְּיל יִבְּלְיה יִבְּיל יִבְּלְיה יִבְּיל יִבְּלְיה יִבְּיל יִבְּלְיה יִבְּיל יִבְּיל יִילְיה יִבְּילִי יִבְּיל יִבְּלְיה יִבְּיל יִבְּלְיה יִבְּיל יִבְּיל יִבְּלְיה יִבְּיל יִבְּלְיה יִבְּיל יִבְּלָּר יִבְּיל יִבְּלְיה יִבְּיל יִבְּיל יִבְּלְיה יִבְּיל יבְּיב יִבְּיל יבְּיב יִבְּיל יבְּיב יִבְּיל יבְּיל יבְּיב יִבְּיל יבְּיב יִבְּיב יִבְיל יבְּיב יבְּיב יבְּיב יבְּיב יבְּבּיל יבְּיב יבְּבְיב יבְּיב יבְּבְיב יבְּיב יבְּיב יבְּבְּבּיבְּיב יבְּיב יבְּיב יבְּיב יבְּבְיבְּיב יבְּיבּיל יבְיבּיב יבְּיב יבְּיב יבְּיב יבְּיב יבְּיב יבְּבְיבְּבְיבְּבְיבְ
- אַמוֹּג נֹבֹא אַבֹּגנוֹן: אַת-הַאַבֶּץ וְיָשְׁבֵּוּ אַעָּרִוּ הַבֶּר אַת-הַבָּבֶבֶ אַשֶּר נַעֲלֶב-בָּה וָאֵתְ הַלֶּלִים בכ התקרבון אַלִּי כַּלְכֶם וַתֹאִמְרוּ נִשְׁלְחָה אֲנִשֹּׁים לְפָנֵינוּ וְיַחְפְּרוּ־לֶנוּ בוּתְקרבוּן אֵלִי בַּלְכֶם וַתִּאִמְרוּ נִשְׁלְחָה אֲנִשֹּׁים לְפָנֵינוּ וְיַחְפְּרוּ־לֶנוּ

- וֹגָאִמֹרְוּ מִוְּדֵבְׁי נִיאַנְאֹ אַמֶּבִּיגְינִנְי אֵבְנִיגִּינִ וְעָוֹ לְנִוּ:
- מגלנים לעות אעורו ביר האמלי להשמידנו: אוני is out of! "Hi is out of! אוני אוני הוציאני הוא אוני הוציאני בשנאָת יְהוֹל אונה הוציאני מאָרֶץ (הואָמִלי בשנאָת יְהוֹל אונה הוציאני מאָרֶץ

- עם גדול ורם 28 What kind of place* are we going to? Our brothers מַלֵּנוֹ עַרַים גַּדֹלָת וּבַצוּרָת בַּשַּׁמַיִם וְגַם־בַּנֵי עַנַקִים רָאַינוֹ שַׁם:
  - have taken the heart out of us, saying, 'We saw there a people stronger and taller than we, large cities with walls sky-high, and even Anakites."

  - : אַמֶר אַלֶּכֶם לא־תִערצוּון וַלא־תִירְאוּן מַהָם: 29 I said to you, "Have no dread or fear of them.
- 30 יְהוָה אֱלְהֵיכֶם הַהֹּלֶךְ לִפְנֵילֶם הְוֹא יִלָּחַם לָכַם כְּכֹּל אֲעַוֹר עְעַה אָתַכֶם בַּמַצַרַיִם לִעִינֵיכַם:
  - None other than your God הוהי, who goes before you, will fight for you, just as [God] did for you in Egypt before your very eyes,
- מות מאר משר של יהוה אַלה'יך כאשר ישאראיש 31 and in the wilderness, where you saw how your God אָת־בַּגַוֹ בַּכָל־הַדָּׁרֶךָ אֲשָׂר הַלַכְתֶּם עַד־בּאֲכֶם עַד־הַמַקוֹם הַזֶּה:
  - carried you, as a householder* carries his son,* all the way that you traveled until you came to this place.

  - 32 Yet for all that, you have no faith in your God
- לַרְאַתְכֶם בַּלֵּרֶךָ אֲשֵׁר תַּלְכוּ־בָה וּבֵעָנַן יוֹמַם:
- אלה מקום לחנתכם באשן לילה 33 who goes before you on your journeys—to scout the place where you are to encamp—in fire by night and in cloud by day, in order to guide you on the route you are to follow."

  - heard your loud complaint and, becoming הוהי 34 וִיִּשְׁמָע יְהוֹהָ אֶת־קוֹל הַּבְרֵיכֶם וַיִּקְצֹף וַיִּשְׁבָע לֵאמֹר: angry, vowed:
- אַער הַאָרָץ הַטוּלָה אָעֶר הַרָע הַזָּה אָת האָרָץ הַטוּלָה אָעל אַ 135 Not one of those involved, this evil generation. נשבעתי לתת לאבתיכם:
  - shall see the good land that I swore to give to your fathers-
  - הַרָרָ־בָה וּלִבַנִיו יַּען אֲשֵׁר מַלֵּא אַחֵרֵי יָהוָה:
  - זולתי כלב בּן־יִפְנַה הוּא יִראַנָה וַלַרֹאָתן אַת־הַאָרֵץ אֲשׁר 36 none except Caleb son of Jephunneh; he shall see it, and to him and his descendants will I give the land on which he set foot, because he remained loval to הוהי.—

  - שם: אחרה לארתבא שם: אם בפילכם לאמר גם־אתה לארתבא שם: 37 Because of you הוהי was incensed with me too, saying: You shall not enter it either.
  - 38 יָהושַעַ בַּן־נוּן הַעמַד לִפַנִיך הוּא יָבא שַמָה אתוֹ חַלֵּק כִּי־הִוּא יַנחלנה אֱת־יִשׂרָאֱל:
    - Joshua son of Nun, who attends you, he shall enter it. Imbue him with strength, for he shall allot it to Israel.—
  - טוב אַשׂר לא־יַדעוּ הִיוֹם טוב 39 Moreover, your little ones who you said would be וַלֶע הַמָה יַבְאוּ שַמָה וַלָהַם אַתְנְנָה וָהָם יִירַשוּה:
    - carried off, your children who do not yet know good from bad, they shall enter it; to them will I give it and they shall possess it.

    - :קים־סוף המדברה הרך ים־סוף 40 As for you, turn about and march into the wilderness by the way of the Sea of Reeds.
  - 41 נַתְעָנוּ ו נַתִאמְרָוּ אֲלַי חָטַאנוֹ לִיהוָה אַנָחנוּ נַעֲלֶה וְנַלְחַמְנוּ כְּכָל אַשר־צוָנוּ יִהֹוָה אַלֹהִינוּ וַתַחְגַרוּ אִישׁ אַת־כַלֵּי מַלְחַמְתוֹ וַתְּהִינוּ לַעַלָּת הָהַרָה:
    - You replied to me, saying, "We stand guilty before הוהי. We will go up now and fight, just as our God commanded us." And [the men among] you each girded yourselves with war gear and recklessly* started for the hill country.

- הַר־הַגַּלִעדׁ וַעַלִיוֹ נַתַּתִי לַרְאוּבֵנִי וַלַגַּדִי:
- ואָר־הָאָרֶץ הָּגָאת יָרְשׁנִּוּ בַּעָת הָהָוּא מַעֲרְעֹׂרְ אֲשִׁר־עִל־יְּחָל אָרְנֹן וְחַצִּי * And this is the land which we apportioned at that time: The part from Aroer along the wadi Arnon, with part of the hill country of Gilead and its towns. I assigned to the Reubenites and the
  - 13 וַיָּתֵר הַגַּלִעָד וְכַל־הַבָּשׁן מַמַלְכַת עוֹג נַתְּתִי לַחֲצִי שַׁבַט הַמַנְשַה כַּל חָבֶל הָאַרְגֹב לְכָל־הַבָּשׁן הַהְוֹא יִקרָא אֶרֶץ רְפָאִים:
    - The rest of Gilead, and all of Bashan under Og's rule—the whole Argob district, all that part of Bashan which is called Rephaim country—I assigned to the half-tribe of Manasseh.
- 14 יַאַיר בַּן־מנַשַּׂה לָקַח אֱת־כַּל־חַבַל אַרְגַּב עַד־גַּבַוּל הַגַּשׁוּרִי וִהְמַעַכְתִי וַיָּקָרָא אֹתָם עַל־שַּׁמָוֹ אֲת־הַבַּשׁן חוַוֹּת יָאִיר עַד הַיִּוֹם הַזֵה:
  - Jair son of Manasseh received the whole Argob district (that is, Bashan) as far as the boundary of the Geshurites and the Maacathites, and named it after himself: Havvoth-jair* —as is still the case.

  - :ולמכיר נתתי את־הגלעד To Machir I assigned Gilead.
  - וגבל ועד יבק הנחל גבול בני עמון:
  - ארלן תוך הנַחַל אַרלן תוך הנַחַל And to the Reubenites and the Gadites I assigned the part from Gilead down to the wadi Arnon, the middle of the wadi being the boundary, and up to the wadi Jabbok, the boundary of the Ammonites.
  - 17 וְהָעֵרָבָה וְהַיַּרְהֶן וּגְבַל מִכְּנֶּרֶת וְעָׂד יָם הְעֵרָבָה יָם הַמֵּלַח תַחַת אשלת הפסגה מזרחה:
- * [We also seized] the Arabah, from the foot of the slopes of Pisgah on the east, to the edge of the Jordan, and from Chinnereth down to the sea of the Arabah, the Dead Sea.
- את הארץ הוא לאמר ההוא לאמר הוא 18 At that time I charged you [men of Reuben, Gad, לַרְשַׁתָּה חַלוּצִים תַעָבוּוּ לִפנִי אַחֵיכִם בּנִי־יִשֹׁרָאַל כַּל־בּנִי־חִיֵל:
  - and Manasseh], saying, "Your God הוהי has given you this country to possess. You must go as shock-troops, warriors all, at the head of your Israelite kin.
  - ית וועבו פון פון היב לכם ישבו Only your wives, children, and livestock—I know בעריכם אַשר נתתי לכם:
    - that you have much livestock—shall be left in the towns I have assigned to you,
  - has granted your kin a haven such as לד אַשֵּׂר־יִנִּיחַ יִהוָה וּ לְאֲחֵיכֶםٌ כָכֶבْ וְיִרְשַוּ גִם־הֵם אֶת־הְאָּרֶץ אֲשֶּׁר יהוה אַלהיכם נתן לַהָם בעבר היַרָהוּ ושבתַם איש לירשתו אַשר
    - you have, and they too have taken possession of the land that your God הוהי is assigning them, beyond the Jordan. Then you may return each to the homestead that I have assigned to him."
- עשה עיניך הַראֹת אַת בּל־אַשׂר עשה (אַתי בעת הַהוֹא לַאמֹר עִינִיך הַראֹת אַת בּל־אַשׂר עשה (אַתי בעת הַהוֹא לַאמֹר עִינִיך הַראֹת אַת בּל־אַשׂר עשה (אַתי בעת הַהוֹא לַאמֹר עִינִיך הַראֹת אַת בּל־אַשׂר עשה (אַתי בעת הַהוֹא לַאמֹר עִינִיך הַראֹת אַת בּל־אַשׂר עשה (אַתי בעת הַהוֹא לַאמֹר עִינִיך הַראֹת אַת בּל־אַשׂר עשה (אַתי בעת הַהוֹא לַאמֹר עִינִיך הַראֹת אַת בּל־אַשׂר עשה (אַתי בעת הַהוֹא לַאמֹר עִינִיך הַראֹת אַת בּל־אַשׂר עִשֹּה הַוֹּא בּעת הַהוֹא לַאמֹר עִינִיך הַראֹת אַת בּל־אַשׂר עשה (אַתר בעת הַהוֹא לַאמֹר עִינִיך הַראֹת אַת בּל־אַשׂר עִשֹּה הַוֹּא בּעת הַהוֹא לַאמֹר עִינִיך הַראֹת אַת בּל־אַשׂר עִשֹּה הַוֹּא בּעת הַהוֹא בּעת הַהוֹא לַאמֹר עִינִיך הַראֹת אַת בּלּי אַשֹּר עִשּׂה בּעת הַבּעת הַבּוֹא בּעת הַבּעת הַבּעת הַבּעת הַבּעת הַבּעת הַבּעת הַבְּעת הַבּעת הַבּעת הַבּעת הַבּעת הַבּעת הַבּעת הַבּעת הַבּעת הַבְּעת הַבּעת הַבּבּעת הַבּעת הַבּעת הַבּבּעת הַבּבּעת הַבּבּעת הַבּבעת הַבּבּעת הַבּבּעת הַבּבּעת הַבּבעת הַבּב יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם לִשִׁנֵי הַמַלְכָים הָאֵלֶה כַּן־יַעֲשָׁה יְהוָה לְכָל־הַמַּמַלְכוֹת אַשַׂר אַתַה עֹבֵר שַׂמַה:
  - have seen with your own eyes all that your God has done to these two kings; so shall הוהי do to all the kingdoms into which you shall cross

  - יבם: אַלְהַיִּלֶם הְוּא הַנְּלְחָם לָכֶם: Do not fear them, for it is your God הוהי who will battle for you."

you will be routed by your enemies." do not fight, since I am not in your midst; else and so up and to me, "Warn them: Do not go up and to me, "Warn them: Do not go up and and so up and so up

the hill country. flouted '717's command and willfully marched into יואָר אָליקה אָליקה אָמִי מִיּ אָרִיפִּי אָדִיפִּי אָדִיפָּי אָביקר אָלי מוֹמְלְהְ מוֹלְאָלְי מוֹנְאָלִי מוֹנִי

and they crushed you at Hormah in Seir. out against you like so many bees and chased you, Same Then the Amorites who lived in those hills came. בינצְא הַאֲמֹרֹי הַיֹּשֶׂב בָּהֶר הַהִּוּא לַקְרָאתְּלֶם וַיִּרְדְּפָּוּ אֶתְלֶם בַּאֲשֶׂר

ל המולכו בקקש ימים רביים בימים אשֶר ישִבְּקָם: Thus, after you had remained at Kadesh all that heed your cry or give ear to you.

דֹּלֵעְׁדִׁכְּם וֹלְאָ עַנְּנִיקוּ לְפֹּנִגְ אָגְּדֵגְכָם:

עּמְשֶּׁינְה הַדְּבְרֵיִם וַיִּכְּתָוּ אֶתְכָם בְשִׁעִיר עַדִּדְרָים וַיִּכְתָוּ

γίξα κζί τένς του 1911 του με τις του με του μετά του με γε γε γε γε γε γε γε γε του γου μοτ του κοπη του κοπη

7

*,9mit gnol

skirted the hill country of Seir a long time. the Sea of Reeds, as 7717 had spoken to me, and

:9m ot biss הוהי AndT ב וַלָּאמֶר יְהֹוָה אֵלָי לֵאמָר:

enough; now turn north. S רב־לֶלֶם סָב אֶת־הָהַר הַזֶּה פְּנָוּ לָכֶם עַפְּנָה: א You have been skirting this hill country long

will be afraid of you, be very careful descendants of Esau, who live in Seir. Though they passing through the territory of your kin, the

given the hill country of Seir as a possession to their land so much as a foot can tread on; I have not to provoke them. For I will not give you of

from them for money. money; even the water you drink you shall procure * What food you eat you shall obtain from them for

have lacked nothing. has been with you these past forty years: you wanderings through this great wilderness; your God undertakings. [God] has watched over your אסטע in all your God יהוהי has blessed you in all your אָלילִיךְ בְּרַכְּלְ בִּרַלְ מִעֲשֶׂה יָלֶדְי יָדֶע לֶבְתְּלֶ אֶת־הַמִּרְבֶּרָ

the wilderness of Moab. Ezion-geber; and we marched on in the direction of the road of the Arabah, away from Elath and descendants of Esau, who live in Seir, away from

וּנְּטָב אָת-הַר־שַּׁעִיר יָמִים רַבִּים:

- בְּשָׁמֵיר וְיִירְאַוּ מכָּם וְנִשְּׁמִרְתָּם מִאָר: אַנוֹמָן אַסאַ Songe sa tollows: You will be אַרוֹאָר דְּיָלְיִים בְּנִרְיִלְ אֲחָיַכֶּם בְּנָרִילָ אַחִינָם בַּנִיעַעָּ
- בְּיִייְרָשְׂה לְעַשְׁוּ נָתְּתִּיּ אֶת־הָר שַׁעִּיר: S אַלַ-שִּׁשְׁילֵינוּ לָם כַּגְ לְאַ-אִּשִּׁוֹ לְכֵּםְ מִאַּנִאָם מֵּג מִנִינִנֹ כַּוֹּבְינַיִּצְ
- 9 אַכֹּלְ נַיּמִּלְּנִי מֹאנים בֹכַּמֹנ וֹאִכּלְנִים וֹנִם-מָנִם נַּלְנִיׁ מֹאנים בֹכַמֹנּ
- تَعْتَرُحُ تِيَانِ إِنَّا ا يَمْنَقِرُدُهُ شَرْتًا بِيَانِ يُكْرِبُرُ لِ مِمْلًا فِي يَصْنَفَ يَقِر:

מאגלַע ומאג'וֹ זְּבֹי ונְפַבּׁן וֹנּאַדְג בַּבוֹל מִבִּבָּג מוָאָב: We then moved on, away from our kin, the ازدِرِكُ تربيْن لا بَرَارَدَ جَرِدَ حِرْشَارَ بَرَ جَرْشَارَ تر بَارُتِ اِنْتِرَابًا بَرَيْرَكِنا

> commanded. of the hill country, just as our God 'nin had Ammonites, all along the wadi Jabbok and the towns

אַמוָּג־צוָה יְהוָה אֵלהִינוּ: Bnt you did not encrosen upon the land of the land of

3

field against us at Edrei. King Og of Bashan with all his troops took the אוס אוס אוס שוס אוס שוס אוס אוס אוס אוס אוס די ונְּפֶּן וֹנָעֶל דֶּרֶךְ הַבְּשֶׂן וַצֵּצֶא עוֹנֹ מֶלֶךְ־הַבְשֶׂן לִקּרָאתֹנוּ הְוּא

to Sihon king of the Amorites, who lived in into your power, and you will do to him as you did delivering him and all his troops and his country me I voi, min, for I said to me: Do not fear him, for I am מ ו לאמר יְהוָה אַלִּי אַל־הִירָא אַתֹּוֹ כִי בְיַרְךְ נְתְּתִּי אַתָּוֹ וְאֶת־כָּל־עָמִוֹ

them such a blow that no survivor was left. Og of Bashan, with all his troops, and we dealt אסס בווה פסס איוה פוס איויה פוס איויה אסליליין אַלוּלידער בְּיָלַניר בָּיָלָניר בָּיָלָניר בָּיָלָניר בָּיָלָני

—nsdssa ni gO not a town that we did not take from them: sixty towns, the whole district of Argob, the kingdom of

unwalled towns. gates,* and bars—apart from a great number of

Sihon of Heshbon; we doomed every town-men, women,

או and retained as booty all the cattle and the spoil fire cattle and the spoil fire לנו:

-mom Hermon of morred Hermon kings, the country beyond the Jordan, from the

sand the Amorites אירלני שרנין והאַגמולי ניקוארלני שנירן שרניה: 9 Sidonians called Hermon Sirion, and the Amorites

towns of Og's kingdom in Bashan. Gilead and Bashan as far as Salcah* and Edrei, the

and four cubits wide, by the standard cubit!* Rabbah of the Ammonites; it is nine cubits long Rephaim. His bedstead, an iron bedstead, is now in

- וֹכֹּגַ-מַעוֹנִ גַעֹּגִשׁׁלַנִי אַנִוֹנֹמַגַּ:
- ַ וֹאָע-אַבֹּאַנְ וֹמְתַּיִּעִ לְנִ כַּאַתַּבְ מְתַּיִעַ לְכִיּעַן עֵלֶבְ בַּאַתַּבְי אָתַּב יִנִתִּב
- נוּכְּעוּ מַּגַ-בֹּלְעוֹּג עִמִּאֹגֶגַ-לְגַ מָּלִגָּג:
- מֹאִנִים תִּתִּיִם מִירָ כֹּלְ-נוֹבֵלְ אַנִידָּב מִמֹלְכִּנִי מִנִי בּבֹּתָּנִ: אר נגלקד אֶת־כָל־עָלִי בָּעָת הַהָּוֹא לָא הַיְּתְּהַ הַאָּ בּאַר לֹאָהָ הָהָל לֹא הַיְּתְּהַ אַפּר פאנעי there was
- all those towns were fortified with high walls, ك ﴿ جَرْجُلُا لِهُتَا يَتُواَنُونَ لِجَرَارُتُ الْجِرَارُتِ الْجِرَارُ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْهُ اللَّهُ اللّلِهُ اللَّهُ ال
- ם ביבלסיון מֶלֶן הַ הוּבָּם אפּל אפי ביביקים אפר פססים אולום באַשֶּׁי בּיַהְיִים אולום באַשָּיי לסיון מֶלֶן הַ
- עזּגעבו עלעל אַנגן אַרינָר חָרִמִּוֹן: אַעָר בְּעֶר הַרָּלִי אָתֶר דָאָמֹרָי אֲעֶר בִעָּר פֿעָר הַעָר אַעֶלרִי אָעֶר דִיאָמֹרִי אַעֶל בַעָּבָר פֿעָר אַמְלַדְי אַנְי מִלְּכִי הַאֲמֹרִי אַעֶל בַעָבֶר אַמְי Thus we seized, at that time, from the two Amorite
- עמלכת עוג בבשו: il the towns of the Tableland and the whole of وذا لارث ترجيشا زلج تبيظها برحتيظها بهت أجلابه of the Tableland and the whole
- נעלע לאַמע-אַיש: בּבֹוְלְ בִּלְבִי בְּוֹא בֹבַבֹּע בֹּנֹג מַמַוֹן שַּׁמַּמ אַמַוָע אָבִבָּבָי וֹאַבַבָּמ אַמָּוָע

- 9 ולאמר יהוה אלי אל־תצר את־מואב ואל־תתגר בם מלחמה כי לָא־אָתַן לָדָ מַאַרצוֹ יִרְשָׁה כִּי לְבַנֵי־לוֹט נַתַתִּי אַת־עַר יִרְשָׁה:
  - And הוהי said to me: Do not harass the Moabites or provoke them to war. For I will not give you any of their land as a possession; I have assigned Ar as a possession to the descendants of Lot.—

  - בוּרָם כְּעֲנָקִים: הַאָמֵים לְפָנָים יָשְבוּ בָה עָם גַּדְוֹל וְרָב וַרְם כְּעֲנָקִים: 10 It was formerly inhabited by the Emim, a people great and numerous, and as tall as the Anakites.
- בפאים: לְּהָם אַמִים: Like the Anakites, they are counted as Rephaim; לְהָם אַמִים: 11 Like the Anakites, they are counted as Rephaim; but the Moabites call them Emim.
- 12 Similarly, Seir was formerly inhabited by the מפְנֵיהֶם וַיֵשִבְוּ תַחְתָם כַּאֲשֶר עְשָה יִשֹרָאֵל לִאַבֵּץ יִרַשַּׁתוֹ אשרנתן יהוה להם:
  - Horites; but the descendants of Esau dispossessed them, wiping them out and settling in their place, just as Israel did in the land they were to possess, which הוהי had given to them.—
- יבר: על זְרֶד וְנַעֲבֶר אָת־נְחָל זְרֶד: 13 Up now! Cross the wadi Zered! So we crossed the wadi Zered.
- 14 The time that we spent in travel from נהימ"ים אשר־הלכנוּ | מקדש ברנע עד אשר־עברנוּ את־נחל ובד שלשים ושמנה שנה עד תם כל־הַרוֹר אַנִשֵׂי הַמַּלְחַמַה מַקְרֵב הַמַחַנָּה כַּאֲשֵׁר נִשֹבֵּע יְהוָה לַהַם:
  - Kadesh-barnea until we crossed the wadi Zered was thirty-eight years, until that whole generation of warriors had perished from the camp, as הוהי had sworn concerning them.
  - בוני מקרב מקרב מקרב מקרב להמם זו. Indeed, the hand of הוהי struck them, to root them
    - out from the camp until they were finished off.

  - 16 When all the warriors among the people had died off.

    - :spoke to me, saying הוהי אלי לאמר:

    - אה עבר היום אתיגבול מואב אתיער: 18 You are now passing through the territory of Moab, through Ar.
  - 19 You will then be close to the Ammonites; do not מאַרץ בני־עמון לַךָּ יִרְשָה כִּי לְבנִי־לְוֹט נַתְתִיה יִרְשָׁה:
    - harass them or start a fight with them. For I will not give any part of the land of the Ammonites to you as a possession; I have assigned it as a possession to the descendants of Lot.—
- 20 It, too, is counted as Rephaim country. It was להם זמזמים:
  - formerly inhabited by Rephaim, whom the Ammonites call Zamzummim,
  - וַיַשֹבוּ תַחַתִם:
  - עם בְּדוֹל וַרֶב וְרֶם כְּעָנָקִים וְיִּשְׁמִידֶם יְהוָהֹ מְפְנֵיהֶם וְיִירְשִׁם val a people great and numerous and as tall as the Anakites. הוהי wiped them out, so that [the Ammonites dispossessed them and settled in their
  - 22 כאשר עשה לבני עשו הישבים בשעיר אשר השמיד את־החרי מפניהם ויירשם וישבו תחתם עד היום הזה:
- as [God] did for the descendants of Esau who live in Seir, by wiping out the Horites before them, so that they dispossessed them and settled in their place, as is still the case,*

- השמידם וישבו תחתם:
- מקפתר קים קיצאים מקפתר 23 So, too, with the Avvim who dwelt in villages in the vicinity of Gaza: the Caphtorim, who came from Crete,* wiped them out and settled in their place.—
- מַלַרָ־חַשׂבַוּן הָאֲמֹרַי וִאַת־אַרִצוֹ הַחַל רָשׁ וִהְתַגַּר בוּ מַלְחַמַה:
- עדין אָת־מָיחֹן אַרְגוֹ רָאָה נָתְתִי בִּידֶּךְ אַת־סִיחֹן 24 Up! Set out across the wadi Arnon! See, I give into your power Sihon the Amorite, king of Heshbon, and his land. Begin the occupation: engage him in battle.
- תחת קינים הַוֹּה אָחֵל תָת פַחְדֵּךְ וִירָאָתְךְ עַל־פְנֵי הָעָמִים תְחַת 25 This day I begin to put the dread and fear of vou כל־השמים אשר ישמעון שמער ורגזו וחלו מפניך:
  - upon the peoples everywhere under heaven, so that they shall tremble and quake because of you whenever they hear you mentioned.
- 26 וַאֲשַׁלָח מַלְאָכִים מִמַדְבָּר קדֵמוֹת אֱל־סִיחוֹן מֵלֶךְ חֲשַׁבַּוֹן דְּבָרֵי שַׁלְוֹם לאמר:
- Then I sent messengers from the wilderness of Kedemoth to King Sihon of Heshbon with an offer of peace, as follows,
  - 28 אכל בכסף תשברני ואכלתי ומים בכסף תתודלי ושתיתי כק

אַעברה ברגלי:

- What food I eat you will supply for money, and what water I drink you will furnish for money; iust let me pass through* —
- 29 כַּאֲעוֹר עְשוֹּ־לִי בַּנֵי עֲעוֹן הַיְּשׁבִים בַּשׁלִיר וְהַמֵּוֹאֲבִים הַיִּשֹבִים בַּעָר עָד אַשַר־אַעבר אַת־הַיַּרְהַן אַל־הַאַבץ אַשַר־יִהוָה אַלהַינוּ נֹתַן
- 30 וַלָּא אָבָה סִיחוֹ מֶלֶךָ חָשִבּוון הַעֲבַרְנוּ בַּוֹ כִי־הִקשָה יְהוֹה אֱלֹהֶיךָ את־רוחו ואמל את־לבבו למען תתו בידר כיום הזה:
- 131 ויָאמֵר יָהוָה אַלִי רָאַה הַחַלֹּתי תַת לְפַנִּיךָ אַת־סִיחן וְאַת־אַרְצֵו הָחַל רש לרשת את־ארצו:

  - 33 וַיִּתְנַהוּ יִהוֹה אֵלֹהֵינוּ לְפָנֵינוּ וַנָּךְ אֹתֶוֹ וְאֶת־בַּנָו וְאֶת־כָל־עַמְוּ:
- 34 ונלכד את־כל־עריו בעת ההוא ונחרם את־כל־עיר מתם והנשים
  - וָהַטַף לָא הְשֹאַרְנוּ שַׁרִיד:
- 36 מערער אשר על־שפת־נחל ארנן והעיר אשר בנחל ועד־הגלעד לא הַיָּתָה קַרְיָה אֲשֵׁר שַגָבָה מִמַנוּ אֲת־הַכֵּל נַתַן יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְפַנֵינוּ:

- "Let me pass through your country. I will keep :27 אֶעבְּרָה בְאַרְצֶׁךָ בַּדֶּרֶךָ בַּדֶּרֶךָ אֵלֶךְ לְא אַסוּר יָמֵין וּשִׂמֹאול:
  - strictly to the highway, turning off neither to the right nor to the left.
  - as the descendants of Esau who dwell in Seir did for me, and the Moabites who dwell in Ar-that I may cross the Jordan into the land that our God is giving us."
  - But King Sihon of Heshbon refused to let us pass through, because הוהי had stiffened his will and hardened his heart in order to deliver him into your power—as is now the case.
  - And הוהי said to me: See, I begin by placing Sihon and his land at your disposal. Begin the occupation; take possession of his land.
  - :מצָא סִיהוֹן לַקְרַאתְנוּ הַוּא וָכַל־עָמוּ לְמַלְחָמָה יְהַצָּה: 32 Sihon with all his troops took the field against us at Jahaz.
    - and our God הוהי delivered him to us and we defeated him and his sons and all his troops.
    - At that time we captured all his towns, and we doomed* every town-men, women, and children* -leaving no survivor.
    - ירָק הַבְּהַמָה בִּוְיָנוּ לְנוּ וּשִׁלָּל הֶעְרִים אֲשֶׁר 35 We retained as booty only the cattle and the spoil of the cities that we captured.
      - From Aroer on the edge of the Arnon valley, including the town* in the valley itself, to Gilead, not a city was too mighty for us; our God delivered everything to us.